

The Center for Research Libraries scans to provide digital delivery of its holdings. In some cases problems with the quality of the original document or microfilm reproduction may result in a lower quality scan, but it will be legible. In some cases pages may be damaged or missing. Files include OCR (machine searchable text) when the quality of the scan and the language or format of the text allows.

If preferred, you may request a loan by contacting Center for Research Libraries through your Interlibrary Loan Office.

Rights and usage

Materials digitized by the Center for Research Libraries are intended for the personal educational and research use of students, scholars, and other researchers of the CRL member community. Copyrighted images and texts are not to be reproduced, displayed, distributed, broadcast, or downloaded for other purposes without the expressed, written permission of the Center for Research Libraries.

© Center for Research Libraries

Scan Date: October 19, 2007

Identifier: s-k-000002-n24

صاحب امتیاز و مدیر مسئول

ضیا کولہ آلب

پیل - ۱ صائی - ۲۴

نسخہ نمبر ۱۰ فریوشدر

ادارہ خانہ سی

دیوبند

حکومت دائرہ سندھ

ولایت مطبوعی

تلفراٹھ: دیوبند

کوچہ مجمعہ

کوچہ مجمعہ

ہفتہ روزہ بر جیٹار علمی ، ادبی ، سیاسی ، اقتصادی مجموعہ در

۷ ربیع الآخر سنہ ۳۴۱ بازار ابرتسی ۲۷ تشرین ثانی سنہ ۳۳۸

مصاحبہ:

خلافتک حقیقی ماہیتی

لازمدر ، آوروپادہ ، اجتامی تکامل جوق
ایرلہ مشن بولونڈینی ایجین . ہر فرد ماتہ
امتک فرقی ییلدیکی کی ، کنڈیسنگ ہانکی
ماتدن و ہانکی امتدن اولدیفنہدہ شعورلو
بر سورندہ وانفدر . شرقدہ ایسہ ، بوابی

بر انسانک اجتامی وظیفہ لرندن الہ
برنجیبی ، ہانکی ماتدن و ہانکی امتدن
اولدیفنی ییلدیسیدر . بونک ایجین دہ ، ابتدا
د ملت ، زمرہ سببہ د امت ، زمرہ سی
آراء اندہ کی فرقی کورمسی ، آکلامہ سی

مجموعه و حرث ، نامی و بر برابر . حرث ،
 بوتون اجنای حیاتی احتوا این جامع
 بر کلدر . احواله ، ملتی تعریف ایچین
 و عینی حرثه منسوب فردلرک مجموعی و
 دیگه قافیدر

و تعریفلردن آکلاشیلیورک و جمعیت ،
 نامی و برده جز (بوتون اجنای حیاتی
 مشترک اولان) زمره ، امت دکل ، ملتدر .
 امت ، کثیرا بر جوتی جمعیتی ، یعنی
 بر جوتی ملتتری محتوی اولان برجامه در .
 بوندن دولاییدرک اکثریاد امت و بین المللدر .
 ذاتا بین المللیت ابتدا ، امت حالده باشلار .

بین الملل مؤسسه لر ، بدایتده یالکز دینی
 مؤسسه لر دی . قرون وسطاده ، آوروپا
 بین المللیت خریبان امتدن جبارندی اوراده کی
 بین الملل مؤسسه لرده کلبسه یه طاق مؤسسه لر
 منحصر دی . اوزمان آوروپاده ماته طاق
 تشکیلاتلره امته طاق تشکیلاتلر ری بوندن
 تمامیه آیریلماشدی . زده ده ، یاقین بر زمانه
 قارار واپی نوع تشکیلاتلر ری رینه قاریشیقدی .
 احتیاجی تکامل ، ایشلرک تقسیم ، ایشلرک
 تقسیمیه جهت جامع لر ی آیری اولان
 زمره لرک ری بوندن نیز اقمه سی اقتضا
 اشد بمانند ، سوک زمانلرده - آوروپاده
 اوله یی کی زده ده - ملت تشکیلاتیه

کلنک معنای هنوز ایجه قیمن اتمدیکندن
 دولای جوتی کیمسه لر و هانکی ملتدلسک
 و هانکی امته منسوبلسک ؟ سؤالرینه دوغرو
 بر جواب و بره منزل . احواله ، اجنای
 هونجری ای آکلایه یامک ایچین اول امرده
 واپی کلنک معنای تمیینه چالیشمالی بز .
 امت ، عینی دینه منسوب فردلرک
 مجموعی دیکدر . مثلا خریبانلرک مجموعی
 بر امتدر ، یهودلرک مجموعی بر امتدر ،
 مسلمانلرک مجموعی بر امتدر . دیکک بر
 یوزنده نهدار دین و وارسه ، اولقادرده
 و امت و وجوددر

آوروپورک و امت ده مشترک اولان
 حیات یالکز دین و دینهارتدر . حال بوک
 مائده دین ، مشرق اوله یی کی بوندن
 باشقه ، لسان ، ، و اخلاق ، و حقوق
 سیاست ، ، کوزل ، صنعتلر ، و اقتصاد
 علم ، فلسفه و فنرده مشترکدر ، بر امتک
 ایچنده ، لسانلر ، اخلاقلر ، حقوقی و سیاسی
 تشکیلاتلر ، بدیی ذوقلر ، اقتصادی عضویتلر ،
 زیوی مؤسسه لر آیری اوله یی بر ملتک
 ایچنده ایسه دین بی ووتون بر صابدیقمز
 حیاتلرکده مشترک و متحد اوله یی لازمدر .
 بر جمعیتده کی دینی ، اخلاقی ، حقوقی ،
 سیاسی بدیی ، اقتصادی ، زیوی حیاتلرک

امت تشکیلاتی بری رفتن آریلنه باشلادی،
خصوصیه ، متارکدن سوئرا ، ایک مهم
سبب بو آریلنن تمجیل ایتدی :

بو سببک برنجیمی برچوق ملتیری
هنوز اولای بو یوک ابراطور قتلک انحلاله ،
هر مانک آری بردوات حالی آلمه سدره
اولجه ، بر درجه به قادار بر امتک دینی
رئسی ، اودینه منسوب برچوق ملتیری
احتوا ایدن بر ابراطور لک سیاسی رئسی ده
اوله یلردی فقط ، بو ملتیر آری دولتیر
تشکیل ایدنجه ، امتک دینی رئیس بنلردن
یا لکز بر لک سیاسی رئسی اولماز .
چونکه ، امت رئیسک وظیفه سی ، بو قوق
مسامانلرک دینی حیاتلرینی اهلا به چالیشمقدیر .
هر ماتی اداره ایدن حکومتک وظیفه سی
ایسه . یا لکز اوملرک تمالینن دوشونمقدیر .
اوحالده ، بر ایکی تورلو ربست عینی
مخصده بر لشرسه ، بعضاً امتک عمومی
منفعی بر مانک خه وصی منفعتنه فدا ایدیلک ،
بعضاً ده بر مانک حیاته نفاق ایدن سیاسی
قابلر امت ، فکوره سته فدا ایدیلک تملک لری
باشن کوستریر .

سببک ایکنجیمی ده ، سیاسی وجدانک
کامل قییمه سی اوله رقی ، سلطنتک تمایله
متمم اولموشه بر حکم بر حاکم سلطنته
ایتمک کله ایتدی .

حقنه اشتراک اوماسنده بولونه ماممی
همده لر لک صواک زماناده بو یوک رفوت
قاراعه سدر تاریخک برچوق نجره لری ،
سراهرک منفعتله ملتیرک منفعی آری شیلر
اولدینن میدانه قویدی . بالخاصه ، متارکدن
سوئرا ، خان بر حکمدارله اونک دامادی
اولار خان بر صدر اعظمک دوشما نره
صایلوب ملت علمنده صولک درجه تنفیج
جنایتلر ارتکاب اتمه لری ، هپ ملتله طأد
حقلرک مرای منفعتنه نصب ایدیلمی
مقصندن ابری کدی . بر آجیق نجره لر
تورک ملتله کوستردی که بولنر بو
سیاسی مقدراتی ، کندی منفعتندن باشقه
برقی دوشونمقین بر مراه اینه بیراقی
املا جازد کلدنر . و قایناک ، تورک ملتلی ،
کندینه طأد ارلان سلطنت حقن ، تمایله
النه آهرق ، تشریح واجرا ساحه لرندکی
ولایت طامه سی و کات طریقیه یا لکز برونک
مات مجلسنن لودیع ایتدی . بوسورنله ،
مات تشکیلاتی خصوصی بر ماهیت آلدی .
ملت تشکیلاتی بولم خصوصی بر ماهیت
آنجه ، امت تشکیلاتک داها بارزوداها
شمشه لی بر صورده میدانه چیقمه سینه امکان
حاصل اولدی . امت تشکیلاتک باشده

بر لودن نام و بر ترمیم مساعده لرین
مات نام و مشقندن مسلمانلرک دوشونمقدار
ایتمک کله ایتدی .

خطبه‌های شما که خلیفه حضرت علی بن ابی‌طالب نامنه
 اولوغومسی و خلیفه موجود اولادینی زمان
 جمعه و بارام نمازینک ادا ایلوب ابدلیمه
 سندن کی مخالف مولانک موجودیتی ده
 کوسه تیورکه خلیفه‌نک اساس وظیفه‌سی
 و امامت برادر .

حضرت پیغمبرک حال حیاقده یالکنز
 بر امام وادی که حضرت پیغمبرک ذات
 مبارکاردن عبارتدی . امامک بو وحدتی
 امتک انحصارینه اولواضح برتعالی سوکر الوری
 مسجدر و جامه‌لرله برابر اماملرده چوقالیدی
 بو اثرت ، امتک وحدتی نظر لر دق کزله مک
 رسب اوله بایردی . خلافت مقامک
 تأسیسه ، بو محذورک اولنه کیده می اولدی
 (خلیفه) ، امام اکبر ، اماملر امامی
 دیکدر . اماملر چوقالقدن سوکرا ، بونلرک
 جمله بر امام ابره اقتدا اتملری ، امانده کی
 وحدتی یه باز بر صورتده میدانه چیقاردی .
 اوزماندن ری ، اسلام امتی کندی وارلقی ،
 کندی وحدتی ، کندی تسانین بر امام
 انراک یعنی خلیفه‌نک وحدتده متجهل کورون
 اسلام امتک وحدتده شمال اولان بومتای ، بر ملتک
 خصوصی سیاقنه بولاشدیردق اوسیا امتک
 بشری و غیر قابل اجتناب خطر ایله شایه وار
 اتمه شایه وار

طایفه ذاتی ، خلیفه ، نامی و بر بایر .
 حضرت پیغمبر ، و طایفه تبعه‌ن خسته لفته
 نمازلرده امامت وظیفه‌سی ایقابه حضرت
 ابوبکر کی تو ایل بو یور مشدی خلافت مقامی ،
 ایشته بوامت وظیفه‌سندن دوغدی .
 معلومدرک اسلامیتده بشی وقت نماز جماعت
 حالده ادا ایلیر . نمازی جماعتده ادا
 اده بیامک ایچین ، جماعتک بر امامه اقتدا
 اتمه لازمدیر . جمعه و بارام نمازلرینه
 کلنجه ، بونلرک یالکن جمعه جمعه کلنجه ، عینی
 زمانده امتجهده ادا ایلیمه اقتضا ایدر .
 بوندن دولایدرکه جمعه و بارام نمازلی
 کور و محله بجدلرند قیانه ساز . آنجق شهرلرک
 بو یوک جامه‌لرند قیانه بایر . بو نمازلرده
 امامت و خطابت وظیفه‌لرینی ایقایدن امام
 و خطیبلرکده خلیفه طرفندن خصوصی بر
 براتله وکالت اتملری شرطدر . بو مجبوریت
 کوسه تیورکه . جامع جماعتلری بر خصوصی
 امامه اولدیری کی ، بو خصوصی اماملرکده
 عمومی و دیولک بر امامه اقتدا اتملری لازمدیر
 بو صورتله ، جمعه و بارام نمازلی ادا ایلیرکن
 بو قون اسلام امتی ، خلیفه حضرت علی بن ابی‌طالب
 عمومی امامیتله ، متحداً امتجه بر عبادت
 اجرا ایلیمه اولورلر . ایشته ، بو سببدن
 دولایدرکه « خلافت » مؤسسه‌سی ، امامت

سلجوقیاری زمانده بغدادده ، کوله منار
 زمانده ، صرده ، امته ریاسته ملته ریاستی
 طبیعتده بری رفتنی آریلشدی . بودورلرده
 خلیفه ، یا اکثر امته هاند دینی وظیفه لرله
 اشتغال ایدردی . ولایت تامه به تعلق ابدن
 بوتون میامی ایشلری ده بغدادده سلجوقی .
 صرده کوله من سلطانلری احرا ایدردی .
 اسلام تاریخده کرك دیانت و کرك سیاستجه
 اگ بوکسک بولوندینی دورلری ده آنجق
 یوزمانلردر . سلطان ساییک تکرار بواک
 مقای برلشدیرمه سندن سوکرادک عثمانلی
 ایپراطورلری احلاله . دین حیاتبه سیاسی
 حیاتی انحطاطه یوزطوندی . اسلام تاریخین
 یونقظه نظر دن بدقیق ایدیلیرسه ، چوق
 مهم حقیقتلر میدانجه چیه حقدیر .

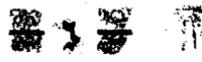
کچن جره کونی اسلام ملتهک بوتون
 جامع شریفلرنده متحدراً اجرا اولونان بکی
 خلیفه حضرتلریک انتخاب مرامی ، بوتون
 مسلمانلری قلیب برلشدیرن بودوک برابرام
 اولدی . زیرا ، اوکون تامه امته هاند
 ر امام اکبره نائل اولان اسلام عالمی
 مقساند برامت اولدینی کچمشی زمانلرده نسبته
 داها قوتله حسی ایتدی .

شهمدی به قدار ، عثمانلی خلیفه لرلیک
 دینی نظارتلری یا اکثر سیاسی تبه لرلی آراسنده
 بولونان مسلمانلده منحصه دهر طایفه

دولتله تابع بولونان مسلمانلره عثمانلی
 خلیفه لرلیک دینی نظارتده بولونمیرینه ،
 اولونارک سیاهی متبوعلری اولان دولتلر مانج
 اولورلرله . زیرا ، بودینی نظارتله سیاسی
 املاک قاریغا ماه جفته امین اوله مازلردی .
 شیمدی ایسه ، خلیفه حضرتلری هیچ
 بره ولتهک خصوصی سیاستنه مربوط بولوغا .
 دینندن ، بوتون عالمه کی اسلام مقیتلریله
 علناً مخایره ایده بیه جکدر . بوتون اولام
 هاند کی خلیفه و اماملر برات ویرمهک حقی
 استمال ایده بیه جکدر . بوتون دنیاده کی
 دینیه مؤسسملر اوزرنده کی نظارت حق
 تطبیق ایده بیه جکدر . مسلم وغیر مسلم
 هیچ بدولت بودینی وظیفه لرله ایخاسنه مانع
 اوله مایه جقدر .

کورد او بودوک بوکونکی خلافت مقای ،
 اسکیندن بیتارجه دفعه داها فوتلیدر تورکوا
 دولتی و ملی اونلک باشلیجه استناد قلمی اولقله
 برابر ، بوتون اسلام دولتلری و ملتلری ده
 ماده و معناً او ظاهر اوله جقدر در فقط
 اونلک اگ حقیق واک بودوک قدرت مبینی ،
 بوکون اورویا بده کندیبه حرمت ایتدی
 مجبور ایدن اسلام دینلک عظمه دیر .

خلافتنه انتخاب اولونق حقیقک آله عثمانه
 هر ایدیلیرسی
 هر ایدیلیرسی

سوک زرجه مصیدر ، زیرا بوجرم حائله ،
 رجاج یک سندی ری تورکک ، آلتی بوز
 سندق بری ده هم اسلامته ، هم ده تورکک
 بویوک هائلر قازاندرمش ، بویوک خدمتدر
 ایفایتمی مبارک برغاندهور . بولاهدهنگه
 قبولیه ، هم اهلیله لازیمش تاریخی
 برحق ساحلری النده ایفایلهش ،
 هم ده اتخاب اناسنده کی اختلافر واحتراسلر
 اضرری برحده ایندیرباشدور . خلافت مقامنه
 هم عصری سیادتک اصامی اولان خلفایق
 وعلی سلطنت عهدله قابل تألیف ،
 هم ده دین صاحبسندده حقیقی براسلام اتحادی
 وجوده کتیرمک صالح برماهیت ویرمک
 ، وفق اولان بویوک ملت مجاسیه هائل
 رئیسنه بوجهانشمولی خدمتدردن دولای
 بیایان تنگدر عرض ایدرز .

ضیا کوله آلب

قوموق ایلی

- ۱۱ -

اوجچی سالناماسارک اوغلی (آسور
 داینابال) (ق . م ۸۲۵) ده بیاسنه
 قارشی مصیان اقمی و آثوریه نغتنه وارث
 اولقی ایستنه شدی . یک بویوک مقیاسده

بویامشدی . بوقاریشقاقلر اشناسنده قوموقلر
 آسور دایناباله طرفنه یکمشرودی خشی بیدرک
 (آمیدا) شمیری حاسی یک طرفی التزام
 ایندییک حالدده او بابک یاقهی اولان (طوشخانه)
 شمیری امپراطوره صادق مالشدی . آسور
 داینابال (کالغ) شمیریله نزیب (یعنی تصیبین)
 و حارران شمیرندی و فرات کنارلرله
 سوریه ده آثوریه اطاعتنه یک یکمعی
 یلردن باشقا بوتون حوالی بوندی طرفنه
 چکیملمش ، فقط اجنه کوره آثور
 اوردهوسی کندیسنه اطاعتن امتناع الیشدی .
 اوجچی سالناماسار النده قایلرجه قار
 قوتلره اعتقاد حاسی اوغلی علمنه شدتله
 حرکتیه قرار و بریدییک حالدده اختیارانی بیپیله
 یزندی قوملدانه مدبندن حرکتیه - وق
 واداره جنوری عهد ایندییک ایستهمیک اونه کی
 (شامی زامان) ده تودیع الیشدی .

ایکی قارداش آراسنده باشلایان حرکات
 نجه یانمور اوجچی سالناماسار وفات اقمی
 داخل حرب آتیق ۸۲۷ منه زده ختام
 بویه یلشدی . آثوریه بی ایجه سارسان ،
 ضعیفلن بواوزون بجران دوه - سنده دهکر
 رچوق برلر آوا زده (ناری = نیری)
 آثوریه تک نفوذ و حاکمیتدن صبراش ،

وضعتارینی قبصهجه کوز اوکنه کشرملک
قائدلی اوور :

اورارتوده ایکنجه شاردوری به خلف
اولاد (ایشپوانیسی) سلطانک صوک
کونلرینه دوغور اولغلی (۱۰۰۰ نواس) ی
حکومتنه اشتراک ایشدیرمشی واورارتو
اوردولریک قوماندانی بوکنج پرنسه
توویع ایشدی . جدور و طامل کورون
مه نواس آتورمهک بوضیف زمانده
بو قونلره آتوریه اوزرینه دوامانی عرضلره
باشلامشی رواندیز داخلرتهج فرانه قدر
آتوریه جبهه منده کی قونلری سوره سوره
آشانی زاب وادینه وروزیج کچدینه قادار
ایشدی ، حتی اورارتو اوردوسلک بومرقتیلری
اوزرینه دایمن [۱] حوالیمی در حال
آتوریه بو بومروروغنی آغنی و دایمن
قرالی (عوده هوچورسین) خزینهمی ایله
ارابه لرینی مه نواسه براتیج بچوریتنده قلمشدی .
آرتق اورارتو ندریجاً آرتوانیا
حوضه منده اولجه غالب ایشدی شهرلری
ینه برر امتزاده باشلامشی واوزمان
(پوتربا) دهیان (بالو) قصبه سیه

[۱] دایمن : کسدرمه افاده ایله مراد
سویتک همانده کی رلردر .

وریکلری همان کسپورمشدی . فقط غلبه
در ونجی نغاسی زمانده قلمقی و بور حکمدار
آتوریه تخننی اشغال ایشدیکی اول ایکی سنه
ظرفنده غالب ایدبان رلری استزاده
موفق اولشدی .

غاسی راعمانی نایریمه یلیدینی ایلیک
سفرله یادیر [۱] نواحیسندن فارغ ایش
طرفلرینه قادار رلری سنه آتوریه اداره سنند .
نذیب ایشدن سوکرا [ق . م . ۸۲۱]
اورارتو اوزرینه ده یوکلمشی . اوراده
انگده سنه کوره اوچیوز شهر خراب ایدیرک
دویشدی . فقط بوسوک حرکت اورارتو تک
آز اشعبه کورولجک وضیتی قارشیسنده
نتیجه سز قلمقی اولمالی در .

غاسی راعمانک خلفی اوچنجی
(راعمانیزاری) زمانده آتوریه لیلرک
لوشیا [ق . م . ۷۹۹] و دیری [۷۹۶]
۷۹۵ و ۷۸۵] ایله اوغرا ایشدقوری
کوردولورک اغاب ایشال بونلر قوموق ایلیک
شرق حدودینی تشکیل ایدن اوکیا (یعنی
ساور قضاسی) ایله دریا (یعنی بشیریه
وسیلواق قناری) در .

قومونلرک آتوریه ایله اورارتو
آراسنده نه کوچ برطله قالدقلمی اکتلاه
یلیمک ایشیج براینک حکومتک بصره ده کی

ایستخانه بی دوشونه لم

اوزون سنه در قبری دوام ایلی واراق
 حربنک استیلایه اوغریان ملکاتریمزه نظر آ
 آز ایسه ده هر حالده تخریب اثرلری ملکته زده ده
 اولدقجه نظره چاریپور . مع ماهیه . همان
 برسنهه باقین زماندنری البزه کچوبده
 هر نوع مادی قوکلریله پایلشهرق میدانه
 کتیردیگی اثرلریله — قیسه جامع ، کتبخانه ،
 جادری ، مدخلیولی ، ایستخانه — و مکتبلرک
 برچوق تهرانی ده اکماله ایلی محترم
 ومقدس قوماندانمز جوادپاشا حضرته ترینه
 مملکت مدیون شکراندر . بوکاپرو اولان
 یکنه فمال وکنج بلدیهدیشمز احسانیک
 افندیده بو بویک حصه افتخارک دوشو جکی وارسته
 قید بیاندر . شوغنیاعله شوراده مقصداصلی
 مرض ایتمک ایسترم . شویله که : زکیانی
 اسارنه حقیقهدهنی قورقاروبده انصار ایچون
 انک طاقق وشرافی اولان استقلال تامنه مظهر
 ایلی حرب میدانلرنده شهادت رتبه علیانسه
 نالیبله یاودولرینی بزه امانت ایدنلرک
 بواماتلرینی حسن محافظه هبوزک بورجی
 دکلیدر ؟ بو طیبی اولغله برابر هیچ منزل
 خاطرینه کلین بو یاووروجقنرک حال اسف
 اشهارلی ، دیلینجی قیافتلری جاپز وجودلری

(حوزانی) شهرتی [۲] ده استیلاده
 سوکزامراد صوبتی کچرک اوراد تو قوتلرینی
 قوموق ایپلنکه (آرزو) اواجینه
 [یعنی مدین لوانسه] قادار یاغشیدی .
 حتی منواس یوفدرله . قلمامش فرات
 خربنده چهره مالاطیبی پنه ورکی به
 باغلامش واوزمانی هیتلر اداره سنده اولوبه
 شمدی برلی بیلننن (سورسی لیس)
 (طارکی فاساس) و (سارووراس) مستحکم
 شهرلرینی ده ضبط ایلمشیدی . بو ظفر نتیجه سنده
 اوراد تو فرالی (آراقس = آراس)
 - وینکه جنوب ساحلرندی اشغنی زاب
 یوقاری دجله حوضلرینه قادار برلره صاحب
 اوایشدرک بورلری اراضینک و - منی
 ونغوسنک کثرتی جهتیه آثوریه الفده
 قالان برله همان معادل ایلی . بووقوعات
 ق . م ۵۸۴ سنه سنده (منواس) له
 وفاندنن آری اول اولوبیتمش و قوموق ایپلنک
 چکرکدن تشکیل ایلی قاراجه داغله مازی
 داغلی آثوریه ایله اوراد تو آراسنده
 رد فده ها بحرانی کونلر باشامه باغلامشیدی .

خالص

[۲] پالو فضایی داخنده ظن اونور ،

فورتاريلوب نحصيل و تربيه ايچون نمونه امثال اوله ييه جاك كوزلي بولسا عايله تاسيس اولندي . بونا اهلزده معاونتن قاجاديلر . بوناك تاسيس و اشادي شرفي مشارايله باشا - خسر تارينه قائد ايسد تا ميين و دوام زفيمي شرفي ده دوشور دوزدوشويه زده قائمدر . بيلم كه ايجمزدلي هانكي برفرد مرور زمانه جياور و جعفر ك كوروز و نشتملي حاللرندن رديره كشكول بدست اوله رق ديگمه ليشه . سو قائلر ده ياعه ليشه ، افناي حياتلرينه راضي اولور . بوني قطعياً اميد ايجم . بوندي باشقا اطاه طارنده كي . و سنانك تاسيس ايدن شخصيتلر ايله با جولدني و بو شخصيتلر ك افتراقله محو و فناه واردينده جوق كرمه كورولمشدر . بوناك ايچون هر سورنه مكمل اولوبده اهلزك يد اهام و صحابته ترك اولمان بومصومارك آني واستقبالي قائمين ايچون يكانه چاره ال بلكيله منتظم بر واردات قائميدور . اهلينك اضراي بوراده قطعياً موضوع بحث دكلدر . هر فرده بومؤسسه يه آرزوسنه تيماً بودجه سنه و سر و تنه كوره آيد بر ، ايكي الح .. خورش و ير مكلمده قائمين و بقاسي مكلمدر . بوده اهميتي بر شيار . تكليف ظن ايدرم كه اك فقير بر طاهي ييه رنجيده ايجز چونكه بر شخص

نصل اوله آيد بر ايكي خروش صدقه ويرير . ايشته بوسلته يي بورايه ويريم . صدقه لر منك ماوضع اهنه صرف ايدلديگني كوزومزله نوره رك ياورولرك يارلاق استقلالرندن بورولا وطانني نشتملر دويارز . بياورولرده بزه الح الابد متدار قائلر . ايشته بن بومؤسسه خيريه هر آي مت حاً ايكي باق و ط نحصيل ايلورم . بناء عليه ، حسيات نجيه ايله مشحون اهلز هر يچ شيه ايجم كه بواصر خيره سوه سوه اشته اك ايد . جكلدر ، دو قنور

غفور نزهت

اجتماعيات :

فردى حكومت ، اجتماعى حكومت

آر و پاده كي مشروطى حنومتار ، سكي مطاقتيجي حكومتلر كي فردلرلر ، اجتماعى ماهبتده دكلدرلر . آر و پاده مشروطيتك اوچ طرزى واردر :

- (۱) سلطنت مشروطه ، (۲) پارلمانتاريزم ،
- (۳) سيستم ده پره زان تاييف .
- (۱) سلطنت مشروطه قايمنه يي حكمدار تميمين و عهد ايدر ، حكمدار ك حكومتى بحاسه ، قانون لايحه لري تكليف ايدم پيلير .

صورت‌ده بولونسون ، آوروپانك و آمريكانك
 بونون حكومتاري شيمدى يا پارلمانتر ،
 يا خودره زانتايف - سيستمه لرينه منسوبدر .
 سلطنت مشروطه طرزي ، عمومي حردن
 سوگرا ، ميدانن چكيدى .

آوروپانك بو مختلف مشروطيت - سيستمه لاري
 آراسنده نه قادر بو يولا فرغار بولونورسه
 بولونسون ، اساس اعتباريه هيسي بري
 برينك عييدر . چونكه ، هيسي (فردي
 حكومت) آدي و بره ييله چكيز عمومي رسيستمه
 منسوبدر . تور كباده كي بكي مشروطيت
 طرزي ايسه ، بوسيمته ملك جهل سنه مخالفدر .
 زيرا ، بو كوئي حكومت طرزعز ،
 (اجنهي حكومت) آدي و بره ييله چكيز
 بوس بوتون بكي بر طرزدرد .

حكومتك اداره ايتديكي انسانلر ،
 مفرد فردلردكل ، مجتمع فرهلردر . مفرد
 فردلك تمايلريني اداين آلايان فردي انسانلردر
 اجمعي انسانلرك مفكوره لرينه اداين
 آلايان اجنهي انسانلردر . بو حقيقتي
 باشقه صورتده افاده ايدم ييليرز . حكومتك
 اداره ايتديكي مخلوقلر ، فردلردكل ، جميتدر .
 جميتك نه ابسته ديكني آنجق جميت ييلير .
 احوالده ، جميت ، او جميتك مثلرندن
 مركب اولان بوبوك بر زمه طرفندن ايدن

مجلس عدم اعتماد ايله قاينه دوغوره من .
 اكي آلمانيا امپراطورلني بوسيمته منسودي .
 (۲) پارلمانتر زيمده ، قاينه ريشي
 حكومتك ريشي انتخاب ايدر . ناظرلري
 قاينه ريشي انتخاب ايدر . فقط ، مبعوثان
 مجلسك انشيري بو قاينه ايجاديه بيان
 ايمزه ، قاينه رنده دوراماز ، دوشر .
 پارلمانتر زم سيستمنده تشريع قوتيله اجرا
 قوت بري برندن تماميله آري بلماشدر . تشريع
 قوت حاز اولان مبعوثان مجلسي ، حكومندن
 استيضاچ ياپيله ملك وعدم اعتماد راي و روپ
 قاينه دوغوره ييله ملك صورتيله اجرائي
 بر صلاحيتده مالكدردر . اجرا قوت حاز
 اولان حكومتده پارلامنتويه قانون لايحه لري
 تكليف ايتك صورتده انشيري بر صلاحيت
 مالكدردر . آروپا حكومتلري بوسيمته
 منسوبدر .

(۳) ره پره زانتايف سيستمده ايسه ،
 تشريع واجرا قوتلرينك صلاحيتلري تماميله
 آريلشدر . حكومت ، مجلسه قانون لايحه لري
 تكليف ايدم من . مجلسده قاينه عدم
 اعتماد بيان دوغوره من . قاينه نك تعييني
 وعزلي - ققري تماميله حكومت رئيسه طاندردر .
 آمريقادده بوسيمته چايردر .
 ايسر جمهوريت شكلنده ، ايسر قرائق

اداره اوله نهبيلير . غير زمانده ، بوبو بوك
 زمره دائما اجتماع حالده بولونمايدر .
 چونكه ، مشرى وجدان آنجق ، اجتماع
 حالده قوته تشكيل ووضوحه نطاهر ايدر .
 سو بياوثرى الله توغلى ايدنلره معاومدوك
 جمعيت باشقه تورلو دوشونور ، اوني
 تركيب ايدن فردلرايه باشقه تورلودوشونور .
 ايشارك تقسيمدن حصوله كان مسلك
 فضالترلك (موضوعى ، اكثرته) شائيت
 حكلمرى (در . شائيت حكلمرنده يالكر
 فردى وجدان حاكدر . فردى انسانلر ، فردى
 وجدان قوتلى اولان انسانلر اولديندن ،
 شائيت حكلمرنده آنجق « فردى انسانلر »
 صلاحيتداردر . قيمت حكلمرنده ايسه ،
 مشرى وجدان حاكدر . اجتماعى انسانلر ،
 مشرى وجدانلر داها قوتلى بولونان
 انسانلر ديك اولديندن ، قيمت حكلمرنده
 اجتماعى انسانلر صلاحيتداردر .
 اجتماعى انسانلر ناميل ميدانه قاير ؟
 دائما ، مشرى حيات ياشامقده ا ينى دائما
 مجتمع بولونمقده ا بودائى اجتماع حالى ،
 اورويانك مبعوثان مجلسلرنده تورمه يز .
 بون يالكر توركيانك بوبو ملت مجلسنده
 كورپورز . رجوق تجربهلر كوستردى كه
 بوجمان ، ، مى جمعيتك اوچ بوجوق

صنهن برى مفكوره لرينه بر دورى به صادق ترجمان
 اولمشدر . زرا ندريسى ده مى جمعيت كې
 حقيقى رجيمتدر وعلى الدوام جمعيت حياتى
 ياشامقده در . بوجميت ، تشريع صلاحيتنى
 كندينه حصر ابتدائى كې . اجرا صلاحيتنى ده
 وياهلر هيقنه بوس بوتون توديع ايتز .
 چونكه ، وياهلر بر فرددر ، بورولرنده
 منفرد آچايشان بوذاتلرله فردى وجدانلرله
 دوشونوب قرار ورمه ماري محتملدر . بوسورتله
 ويردكلى قرارلر ملك مفكوره لرينه
 مخالف اوله بيلير . بوبوك ملت مجلسنه
 كلنجه ، بو ، ملك خلاصه مى اولان
 رجميت حالده بولوندى ايجي ، ملك
 بوتون مفكوره لريني جانلى اوله رق روحنده
 طاشيمقده در . بوسيله ، بوبوك مات مجلسى
 دائما ، وياهلر توجه ايدم حكلمرى هدف
 نقطه لريني كوستررك اولنرى مبعوثان و جيهلره
 دوشور سوق ايدرلر . او حاده ملكت بوبوك
 ملت مجلسى طرفه ن يعنى دائما مجتمع رجميت
 طرفندن اداره ايدمكده در . بوندن دولاي
 اوكا بحق (اجتماعى حكومت) دنيدم بيلير .
 اورويانك فردى حكومتلرى ايسه ، بوتون
 ايشلرى بر فرددن عبارت اولان ناظرله
 توديع ايدرلر . بر ناظرلر آنجق رايى
 اجرا استكدن سوكره ، مؤاخذه ، ياخره

مشری وجدانیله حل ایدرسه ، آز
زمانده ، تورک ملتى ترقىلك الك بوسكك
درجهلرینه اولاشه جقدر .

ضیاكوكه آلب

تورک دولتلك تكاملی

۲۰

(۱) قارافیرغیزلره (اوروقلرك اقرمالنى
حقدنه ناربعى معلومات) روسلر (بوروتلر)
تسمیه ایدیورلر بز بو بوروتلرك اوغوز
منقبه سنده كى ايت مازاقلر اولدیفنه قائلز
ساقالرده بونلرده . قارافیرغیزلرك ، قارا
صنقى آلمسى ، باشقه دولتلرك اسامقنه
دوشمه لرلندلر . بوساقلرى قبول ایتمین
فیرغیزلر ، قازاق اولوب سیریا به چكیدیلر .
(مانغ) لك جغرافیا سنه توره قازاق كلاسى
(قاز) كلسلندن گلیر . قازاق . قازكى
حر ومستقل دككدر . قازاقلرك برقسى
(آق قاز) لردر . چینلیار بوئلره هاقلز
آهلبى وبریرلر . اوغوزلرلى مقولستاندن
چقاران بونلردر . بو بوك راحناه نظراً
شبهه بىكى فیرغیز قازاقلر ، (آق قاز) لردر
قازاق متحده سى ایچنده بونلره (آق سوبهك)
دیرلر . قازاقلره تابع اولان سار اوروقلره

مستولیته هدف اوله بیایرلر . فقط ، ناظر ،
فردى وجدانله دوشونوب قرار ویردبىكى
ایچین ، چوق كره جمعیلك نایلرینه مخاف
قرارلر ویرمك تهاكه سنا معروضدر . یاككش
ایشار یابدقن سوكرام ، ناظرلك مسئول
اوله سندن مات ایچین نه قانده وار ؟ اونك
یرینه تله جك بىكى ناظرینه فردىكى دویوب
دوشونه حكى ایچین ، اوده بیکدن برچوق
خطالره سوچار اوله بیایر . او حالده ، اوروپا
حكومتلری عرنه شكده اولورلره اولسونلر
همومیتله (فردى حكومت) ددرلر ،
ایشته ، شوایضاحار كوستریوروك
تورکیلك بوكونى حكومت طرزى ،
سوسبولوژىك كشف ایتدبىكى بىكى حقیقتله
داها موافقدر . اوروپا ده كى حكومتلرك
اساسى جمعیلك فردل طرفدن اداره ایدر .
بو حكومت طرزى سوسبولوژى به نظراً
دائما خطالره معروضدر . توركیده ایسه ،
ملى جمعیته ، كندیسلك خلاصه سوه اولاف
دائما غلبانلر ، داء مفكوره لى كوچوك رجعیته
طرفدن اداره اولان قنددر . او حالده ،
شیمدى بز سوسبولوژى لسانده دیه بیایرلكه
بو بوك ملت مجامى ، اختصاصه تعلق ایدن
ایشرى متخصص فردلر بیراقتى شرطله ،
همومى مسئلهلری دائما او یایق بولونان

تاریخی (نامانلرک) سیکیت) اسمی ده
 آلدقارینی سویلیور . سیکیت . یاقونلر
 مغول شیوه سزده کی شکیلدیر . دیلکده نامانلرله
 یباتولر عینی قومار ،

(۳) اوزبکلر آلتونف اوردو اوله
 روسیه یه کیدن مغولستانی تورکلرندن ، یعنی
 قونکولر ، نامانلر ، کرایلرین برطانفدورکه
 آلتونف اوردو دواتنه قارشى قازاق اولهرق
 تکرار مغولستانه ، پورت اصلیلرینه عودت
 ایستیلر . بواسه وقتیه اوزبکلر خانه تابع
 اولملرندن زیاده ، (کندی کنسینسنگ یکی)
 معناسنه اولهرقی قازاققله حریتلرینی استحصال
 ایملرندن نشئت ایتمش اولسه کرکدر .
 اوزبکلر صوکرالری مغولستاندن ماواره التیره
 ایستیلر .

(۴) ابن خلدون عثمانلرک منشای
 اولان عشرینه (چیق) نامی ویریور .
 بو عشرینکی فرات کنارنده دولا شیر برتورکن
 ایلی اولدینی ، اورادن بر ضرورت
 اوزرینه آنادولوبه یکدیگنی سویلیور .
 حق ، عثمانلیق تمبرنده کی (حق) لاحقه سی ،
 بو عشرینک اسمندن عبارت کورسور .
 تورکلر آراسنده بواسه ده بر عشریت
 وارمیدر ؟ اورخون کتابه سی بزه بنیسی

(قازاق سوبهک) ، سبک سزلا سندن بولونان
 تورملره = پزسلره (آلتون سوبهک) دیرلر .
 (سوبهک) کیلک معناسندهر . هر ایله منسوب
 فرایلر قازاقلره اتحقاق ایستدی ایچین ، قازاقلر
 آراسنده بوتون ایلره وبویلره منسوب
 زمزمه لری کورورز : قیچاق ، قاقلی ،
 قلاج ، قازاق ، نامان ، کرایت الخ ،
 (سسک) لر یعنی قازاقلر داها قازاق
 متحده سنه داخل ایکن بیه اوچ شعبه یه
 منقسمدیلر . دیلکده (او او ، اورته ،
 کوچوک یوز) نسیکیلانک جرگومه سی
 اوزمانده موجوددی . قازاق کله سی محمود کاشغری
 لغتنده (آزاق) شکنده یازیلیدر . او حالده ،
 آزاق دکرچی قازاق دکرچی دیکدر .
 (قازاق) بر قومک اسمی اولدینی کی ،
 سیاهی روضه بیلکده صفتیدر . بر زمزمه ،
 ظالم بر حکمدارک اسارتی قبول ایتمسه ،
 چوله جکیله رک حربتی اعلان ایدر .
 بوززمیه قازاق یعنی قازکی حر دینیلر .
 فریمده جوق بکلر ، ایلرله برابر خانه
 قارشى قازاق اولهرق بوزقیر . چیکامشلردی .
 تیمورلنکده کنجلیکنده باوراء انهر حکومتنه
 قارشى قازاق اولدینی توزکاننده سویلیور ،
 (۲) هوارتلی انگلیزجه (مغوللر

قابی بویی ، بوايه اقربا اولمغه برابر ،
 اونظه قاریشدر بئاسالی . اورخون کتبه سنده
 باز قانلرله چيغئرلرده آری ابار اولدینی
 کورولبور . اوحالده ، بوايل ، اوغوزلردنه
 رشبه اولتی لازم کیره ذاتا اوغوز اوروغی
 رجوق ایلاره آریلمدی . (چینگ) ایلده
 بونلردنی بریسیدر . تاریخی تورک کوچلری
 دردر اسکیت ، اوینوره ، ارکزه قولی ،
 اوغوز کوچاری .

ارماخی قیلرند قیرغزلرله برابر دولاشاف بر
 چیق (ایل اولدینی خبر وریور .
 (چینگ) تورکجه (چینگ) کلمسنگ
 رشه کاید . (قاز ، قای) کلمسی محمود کاشغریده
 (چینگ) معناسندر . (قایات) کلمسی ده
 جامع التواریخه ورده (داغدن ایلنی سیل)
 معناسندر . بزجه ، بومنلردنی مقصد
 (چینگ) در . قارسیده سریده بو کلمنگ
 ایل بر مقابلی اولمادیندن ، یا خود مؤلفلر
 بونلنگ معناسنی ایل قورایه مادقلردن اوکا
 مشابه معنالی ویرمشلردر . له تون قاهون
 (چینگ) قبیله سندن بحث ایلدیور . بوحالده
 (چینگ) کلمسی (قای) کلمنگ داما
 آچیق بر تورکجه میدر اسملر اکثر یالسانک
 اسمی کلمریله یایبار . (چینگ) کچیلر
 دیکدر . (قونار) قویونلر معناسندر .
 بولاشلر صوکرادفا - ملرینی یکی تورکجه
 ترجمه ایلدبار . بونک کی ، (قای) کلمسی ده
 اسکی تورکجهده (چینگ) معناسه اولدینی
 ایچین ، بوضاً اسمی اسمی ، بوضاً یکی اسمی
 قوالدملری مختلدر . اورخون کتبه سنده
 (باز قانلار ، قانلر) ده وار . بونلرده
 محمود کاشغرینگ (قای) بدیکه ، جامع التواریخه
 (قایات) نسه ایلدنگ ایل اولحق .

ضیاء کوه آلب

حقیقات :

دیاربکر آبدلردن

جامع کبر کتابلری
 دیاربکرک اولو جامی - اجوق دورینگ
 بلک قیمتل بر آبدسی در . بو مبارک مبدک
 ایچی طبیعی تاریخدر . بوراده ملکشاها لک
 ایلدجیها لک ، ایلک ویلسن اوغولرینگ ،
 آرتق یاقولرینگ ، بوزون حسنلرک . نهایت
 عتافلیرک مدیث تاریخی هر جنس کوزله
 یازیلرله اولقونور .

مقارده یکیشو احسان و نافع مره هندسی
 هر بکر بونلری بو بوک رده او قودقلمی

زمانه بگذرد بیخدا یا بگذرد بولونور ، اونلر
اوقود قجه بازاردم .

کرتک بزاده کرتک سورلر ، اوتک
چاملر ، چشمه لر و هزار طاشلری اوزرنده
بوصورگله طوپلاناک کتابلر یوزی بکچور .

یونلری متوفی (واکه رخام) ابله
رفیقلر بک نشر ایستلری (آمیدا) جموعه .

سندله کبرله قارشیلاشدیردندن سوکرا فرقلی
اولانلری و یا جموعه ده بولیمیانلری نشر ایتمک

دوشونوردق . فقط شوکونه قادار (آمیدا) دن
رفسخه می المزه کچدی . شرق تاریخک

بعض قارا کاق کوهلری آیدیلانه بیه جاک
بوکتابلرک نشری زمان کلدیکنی ضیا کولک

آلب بک برده اها اخطار بووردیلر .
بونسخه دن اعتبار اولوبچامه طاندنابه لری

صره بیه نشره باشلابورز :

مبدک تاریخنی بجز بک ۴۸۴ سنه سندن
باشلابور . اولنج بنا احتمال بوس بوگون

یانش و یا باشقه صورته تماما بقیامی اوله جق که
اواک دآر اشارت یوق . فقط شافیلر جامی

دیوارنده طای قارا طاشلر آراسنه دیوار
طاشی اوله رق صیقلشدیرلمش یازیلی برقاره

طاشله قوره نت اولوبنده ک باشقلر وحی
مجموعه مدرسه سنک جامع حواینه باقن

دیواری دیدنده ، اولانک برتورلو کوزبا ،
ایلیشه بیق طو برلق ییغنی اوکنده یه قوره تمه نی

باشقل دوزستونلر اوزرنده هیچ بقیلمامش
کورون رواج کمر بوراده میلاددن اولی

زمانره طاند برننک وجودیقه بلکه دلالت
ایده بیلور . بو باشقلره دوز ستونلرک

چوغنی معمار هبته له طرفندن جناح لره ک
بارک تزیینانده قوللانن و عصب اولوبنده نی

زیقلر آرامنه بک کوزل یاقیشدرلمشدر .
واندی نیک بحث ایتمک اسکی صرم کلبه سنک

ازی قلامش . بک زمان سیاحلرندز
برنک جامع برده کومستردیکی فورو

میدانک ازی بیه کورولبور . یوقارده
سویلدیکم طاش [۱] اگر طیشاریدن کثیرله مشر

روجه یازیلی شایان دقت برویقه در
مطرحه ده روجه حرفلر بولندیدندن ای روجه

یلانی بری طرفندن پاییلان ترجمه منی بورایه
درج ابله اکتفابه مجبور قابورز : [۲]

[۱] برطانی جامع حولیسندن خلاص

تبدنی دار یوتک مدخلنده و صورکردن
کوتو برمنظره ابله پاییلش اولان حجره

قیوسنک قارشیدنده در .

[۲] روجه می : روخیو دوخو

آقانیو قوم کی قارده عو ، قوته نون آفتو
نه کسیده بو ، نه نی خرتو نه ولفوریا آرخنی م .

والصميم معز الدنيا والدين جلال الدولة
 ابو الفتح ملكشاه ادام الله ساطانه في ولايته
 الوزير السيد الاجل شرف الدين عميد الدولة
 تاج الوزا ابى منصور محمد بن محمد بن شهر
 ادام الله ايامه وجرى ذلك على يد الفاض
 الاجل مجد القضاة ابى نصر محمد بن عبد الواحد
 واوكيل احمد بن محمد القديس في سنة اربع
 وعشرين واربعمائه

بوكتابه بن تعقيب الدين وعينى حذاده
 مشاظر بروضيتيه بولاني كتابه تك تاريخي
 ٥٥٥ اولمسنه وجامع خاسنك شمد بيشككند
 برنجي وابكتنجي كتابه لك بولند قارى
 ديوار لك عين زمانده بايلمش كى كورد ليكنه
 نظراً مفك كتابه لك امريه بايلان جامع
 بنامك ٥١٣ ده بانك بنا ولامى و بو كتابه لك
 كال دفته صورادن جلاله برلشدرمش
 بولنى ماجوظيدر .

خالص

د روخيو دوخوس آقا كيوس قوم
 كيقارده نونك اوغلى نه كسبده پوس
 زماندن عيسانك ولادته مصادف
 هونور ياك سلطنته قادر .

بوكتابه دن سو كرا ارتق جامه لك ملكشاهك
 امريه (ابن جهير) طرفندن ٤٨٤ سنه سنه
 بنا ابد ليكنى وقاضى ابى نصر ك انشا آتته
 ناظر تعيين اولونديغى كوستره نى بر سطرانق
 اوزون بر كتابه ايله مبدك تاريخى باشلا يوركه
 يكرمى بشى متره قادر اوزونلنده ونقرىبا
 قرق ستمتره كنيشاكده مرنج كوفى ايله
 بياض طاشلر اوزرينه يازى اولان بوكتابه
 جامع بنامك حولى ديوارنده صارى
 عبد الرحمن پاشا كتيخانه سى كوشه نندن ابكتنجى
 قابجه قادر شجره لك وسننده باقار لك وزينه
 كولپورده باش طرفى ياغمور سوليله از
 بوزولمش فقط باشقه رلى تصور سز اولان
 شوكتابه به (١) صايدنى و بريورز وايشته
 يازيوردز :

(١)

سنه ٤٨٤

بسم الله الرحمن الرحيم لا اله الا الله
 محمد رسول الله امير به السطان العظيم
 شاهنشاه الاعظم سيد ملوك الامم مولى العرب